

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

«Ποτέ δεν πίστεψα ότι οι εκλογές είναι περίπατος, εμπιστεύομαι όμως το κριτήριο των πολιτών».

Θα επιμείνουμε στο πρόγραμμά μας

Ο κ. Κ. Σημίτης υπερασπίζεται την προεκλογική τακτική του και αναλύει την οικονομική και εξωτερική πολιτική που προτίθεται να ακολουθήσει

Στη Χαριλάου Τρικούπη, την αρχική αισιοδοξία για το αποτέλεσμα των εκλογών έχει διαδεχθεί η ανησυχία. Η αίσθηση μεταξύ πολλών στελεχών του ΠΑΣΟΚ είναι πως η προεκλογική καμπάνια του Κινήματος υστερεί σε ζωντάνια. υστερεί σε φαντασία. Ο πρωθυπουργός Κ. Σημίτης πάντως, μιλώντας στην «Καθημερινή της Κυριακής», δηλώνει πάντα αισιόδοξος. «Ποτέ δεν πίστεψα ότι οι εκλογές θα είναι περίπατος», σημειώνει χαμογελώντας. «Εμπιστεύομαι όμως το κριτήριο των πολιτών».

Υπερασπίζεται με πάθος την οικονομική πολιτική που ακολουθεί το ΠΑΣΟΚ, χαρακτηρίζει «ερασιτεχνική» την πολιτική του Στέφανου Μάνου στο υπουργείο Εθνι-

κής Οικονομίας και αρνείται πεισματικά να υποσχεθεί πράγματα που δεν θα είναι σε θέση να υλοποιήσει. «Δεν πρόκειται να ακούσετε δήθεν εκπλήξεις από εμάς», σημειώνει. «Θα επιμείνουμε στο πρόγραμμά μας». Όταν του παρατηρείται ότι οι 7 δεσμεύσεις του Μιλτιάδη Εβερτ που ακούμε καθημερινά από την τηλεόραση κερδίζουν τις εντυπώσεις, είναι πιο εύπεπτες για τον μέσο ψηφοφόρο... ο Κ. Σημίτης δεν τον χάνει καθόλου την αυτοπεποίθησή του... «Ο κ. Εβερτ είναι πάντα σε καλή φόρμα όταν πρόκειται να υποτιμήσει τη νοημοσύνη του Έλληνα πολίτη. Όλοι οι κατά καιρούς αρχηγοί της συντηρητικής παράταξης είναι πάντα σε

καλή φόρμα όταν πρόκειται να δώσουν απατηλές υποσχέσεις».

Εξίσου αιχμηρός είναι ο πρωθυπουργός, και όταν αναφέρεται στις προτάσεις του αρχηγού της Νέας Δημοκρατίας όσον αφορά τα εθνικά θέματα. Η εξωτερική πολιτική λέγει, και βέβαια έχει στον νου του τη νυνωστή κίνηση του Μιλτιάδη Εβερτ. δεν ζωγραφίζει με μαρκαδόρο την ελληνική σημαία στον χάρτη του Αιγαίου... Η εξωτερική πολιτική, λέει ο πρωθυπουργός, δεν είναι άσκηση ζωγραφικής...

Δεν απέφυγε ο κ. Σημίτης να μιλήσει για την επαφή του με τους απλούς ψηφοφόρους, και για το στυλ του

καθηγητή που ενδεχομένως έχει ξενίσει τους θερμούς οπαδούς της κεντροδεξιάς... Ούτε για την προσφώνηση «κυρίες και κύριοι», που έδωσε αφορμή σε σχόλια με αρκετή δόση χιούμορ.

«Μα δεν απευθύνομαι μόνο στους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ», απαντά.

Και όταν του αντιτίνεται ότι «λείπει το πάθος», έχει και γι' αυτό απάντηση: «Ε τότε, σχολιάζει ο Κ. Σημίτης χαμογελώντας, αν ο διάλογος σε όλη την Ελλάδα είναι κάτι το υποτονικό, αν ο σεβασμός στη ζωή της κάθε πόλης είναι υποτονικός, αν η παρουσίαση θέσεων και προγραμμάτων είναι κάτι υποτονικό, ε τότε θα έχει αντι-στραφεί το νόημα των λέξεων».

Θέλω να πείσω, όχι να παρασύρω

ΕΡΩΤΗΣΗ: Να περιμένουμε έκπληξη στη Θεσσαλονίκη ή θα επιμείνετε μέχρι τέλους της καμπάνιας χωρίς ευχάριστες εκπλήξεις στους ψηφοφόρους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν πρόκειται να υπάρξει έκπληξη ούτε στη Θεσσαλονίκη ούτε αλλού. Εχουμε καταστρώσει το πρόγραμμά μας, έχουμε αναγγείλει τα σημεία αυτού του προγράμματος και θα επιμείνουμε.

— Ο κ. Εβερτ φαίνεται να υπερέχει στις παροχές.

— Ο κ. Εβερτ υπερέχει σε παροχές, ενώ υστερεί σε προγράμματα, σε δυνατότητες εφαρμογής όσων εξαγγέλλει, σε ουσιαστική μελέτη αυτών που επαγγέλλεται. Και τα όσα υποσχεται αποτελούν πυροτεχνήματα τα οποία, αν δοθεί ποτέ η ευκαιρία να εφαρμοστούν, θα είναι σε βάρος του ελληνικού λαού.

— Τον ακολουθήσατε και εσείς πάντως με το νομοσχέδιο για τον ΟΓΑ...

— Το νομοσχέδιο για τον ΟΓΑ ήταν έτοιμο, επρόκειτο να συζητηθεί στην Κυβερνητική Επιτροπή και να παρθούν οι σχετικές αποφάσεις. Απλώς ανακοινώθηκε προ ημερών, ύστερα από μια δουλειά που είχε γίνει, μια δουλειά η οποία θα βελτίωνε ουσιαστικά το επίπεδο της ασφαλιστικής κάλυψης των αγροτών, γιατί οι αγρότες δεν θα εξαρτώνταν πια από προεκλογικές καμπάνιες και υποσχέσεις αλλά θα έχουν ένα σταθερό σύστημα συνταξιοδότησης.

— Οι αγρότες ενδεχομένως να είναι από τα ασθενή σημεία αυτής της καμπάνιας, έτσι δεν είναι; Είναι εξαγριωμένοι.

— Υπάρχει ένα πρόβλημα γενικότερα με την

ζουμπε να εφαρμόζουμε με πιο εντατικούς ρυθμούς προγράμματα για την αλλαγή των δομών της αγροτικής παραγωγής.

— Τα ακούμε περίπου είκοσι χρόνια αυτά.

— Το ακούμε είκοσι χρόνια, αλλά δεν το ακούτε από εμάς. Εχουμε γίνει πολλά μέχρι στιγμής, αλλά θα πρέπει οι ρυθμοί να γίνουν πιο γρήγοροι και προπαντός να υπάρξει συμπαράσταση του αγροτικού κόσμου και συμπαράσταση των συνεταιρισμών. Ένα ασθενές σημείο της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ στον αγροτικό τομέα ήταν ότι στηρίχτηκε υπερβολικά στις πρωτοβουλίες των αγροτικών συνεταιρισμών και οι αγροτικοί συνεταιρισμοί δεν αποδείχτηκαν στο μέτρο των αναγκών αποτελεσματικοί.

— Οι αναλυτές λένε ότι παραμένετε ενδεχομένως το φαβορί, η μάχη πάντως είναι σίγουρα ένα μεγάλο ντέρμπι. Την αισιοδοξία που είχατε ενδεχομένως στη Χαριλάου Τρικούπη, στην αρχή της καμπάνιας, την έχετε διαδεχθεί μια κάποια ανησυχία...

— Όταν έλαβα την απόφαση για τις εκλογές, μόνο περίπατο δεν είχα στο μυαλό μου. Άλλωστε όποιος πολιτικός ηγέτης, διανοηθεί έστω να θεωρήσει μια εκλογική μάχη ως περίπατο, υποτιμά τόσο την ίδια την πολιτική διάσταση της αναμέτρησης όσο και το κριτήριο και την ευαισθησία του Έλληνα πολίτη...

Μη κάμε όμως στη μάχη με τη βεβαιότητα της νίκης. Και θα δώσουμε ως την Παρασκευή 20 Σεπτεμβρίου, που θα γίνει η μεγάλη μας συγκέντρωση στην Αθήνα, η «γιορτή της νίκης». Θα δώσουμε τη μάχη με την ίδια βεβαιότητα. Δίνουμε τη μάχη με αυτοπεποίθηση, γιατί

«Δεν πρόκειται να ακούσετε δήθεν εκπλήξεις από εμάς», τονίζει ο πρωθυπουργός Κ. Σημίτης στον Μανώλη Καψή.

— Σας κατηγορεί ότι φυγομαχείτε, πάντως, και ότι δεν εμφανίζεστε μαζί του παρά μια μόνο φορά στην τηλεόραση.

— Σας επαναλαμβάνω ότι ενώ έχω μια υποχρέωση ως πρωθυπουργός και ως πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ να δείξω στον ελληνικό λαό ποιος είναι ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να σκεφτεί η πολιτική, ποιος είναι οι υποχρεώσεις των επικεφαλής, να δείξω στον ελληνικό λαό ότι οι ηγέστες δεν είναι παλαιστές ή πυγμαχοί. Οι ηγέστες είναι άνθρωποι οι οποίοι ανοίγουν προοπτικές έχουν ιδέες, κάνουν αναλύσεις, είναι σοβαροί, είναι άνθρωποι τους οποίους μπορεί να εμπιστευτεί ο ελληνικός λαός. Αυτό είναι ο

αυτό η προσφώνηση την οποία χρησιμοποιώ είναι μία προσφώνηση η οποία αναφέρεται σε όλα τον κόσμο.

— Ο κόσμος πάντως ήταν περιορισμένος και χωρίς ιδιαίτερο πάθος.

— Εάν με έχετε παρακολουθήσει τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια θα έχετε διαπιστώσει ότι οι ομιλίες μου θέλω να ενημερώσουν, θέλω να προβληματίσουν, θέλω να δείξουν στους ακροατές ποια είναι τα κριτήρια με βάση τα οποία πρέπει να πάρουν τις αποφάσεις. Αυτό τον τρόπο ομιλίας ακολουθώ και θα ακολουθώ και τώρα. Ο σκοπός δεν είναι να παρασύρω, ο σκοπός είναι να πείσω.

Σταθερότητα και συνέπεια

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια θα είναι με δύο λόγια η οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ. Σε τι μπορούμε σαν πολίτες να ελπίζουμε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Υπάρχει η παραδοσιακή θεώρηση των εκλογών ως δημοπρασίας. Ο ψηφοφόρος προσκομίζει την ψήφου και τα κόμματα προχωρούν σε ανταγωνιστικές προφορές εξαγοράς. Οποιας πλειοψηφίας, παίρνει την ψήφου, τη χώρα και ξαναδίδει ραβδού με τον ψηφοφόρο για τις επόμενες εκλογές.

Εμείς θέλουμε να σπάσουμε αυτό τον φαύλο κύκλο της μιζερίας. Αφήνουμε πρόθυμα την πρώτη στη Ν.Δ. στις υποσχέσεις των πρώτων τριάντα μετεκλογικών ημερών. Η Ν.Δ. δίνει υποσχέσεις για πρόγραμμα τριάντα ημερών χωρίς να μιλάει για τις υπολοιπές 1.400 μέρες της τρετοστίας, στη διάρκεια των οποίων θα εις ναιρέσει παλλοπά.

— Οι ψηφοφόροι εκτιμούν πως ο ένας ή άλλος και το '97 πολιτική λιτότητας θα ζήσουν. Και πως οι διαφορές μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων είναι ελάχιστες.

υλοποιούνται από τον Οκτώβριο μετά τις εκλογές.

— Και στους μικρομεσαίους, οι υποσχέσεις περί κατάργησης των αντικειμενικών κριτηρίων επίσης φαίνεται να έκαναν καλή εντύπωση.

— Η θέσπιση των αντικειμενικών κριτηρίων αποτέλεσε τομή στον περιορισμό της φοροδιαφυγής και στην οικοδόμηση ενός δικαιότερου φορολογικού συστήματος. Το σύστημα αντικειμενικών κριτηρίων έχει συναντήσει μεγάλη κοινωνική αποδοχή και, ασφαλώς, θα θυμάται ο κ. Εβερτ ότι το υπερσπίρνε ενθέρμως και ο εκλιπών συνεργάτης του Αθανάσιος Κανελλόπουλος.

Η εμμονή όμως με την οποία υποστηρίζει ο κ. Εβερτ την εκβελτίωση των αντικειμενικών κριτηρίων εγείρει ένα σοβαρότατο θέμα για τη σύνεση και την αξιοπιστία της αντιπολίτευσης. Εάν τα καταγγείλει πως θα αντικαταστήσει τα διαφώντα φορολογικά έσοδα:

● Μήπως με αύξηση της φορολογίας εισοδήματος που θα οδηγήσει στην εξουθένωση των μισθωτών και συνταξιούχων;

μία δουλειά που είχε γίνει, μία δουλειά η οποία θα βελτώνε ουσιαστικά το επίπεδο της ασφαλιστικής κάλυψης των αγροτών, γιατί οι αγρότες δεν θα εξαρτώνται μια από προεκλογικές καμπάνιες και υποσχώσεις αλλά θα έχουν ένα σταθερό σύστημα συνταξιοδότησης.

— Οι αγρότες ενδεχομένως να είναι από τα ασθενή σημεία αυτής της καμπάνιας, έτσι δεν είναι; Είναι εξαγερωμένοι.

— Υπάρχει ένα πρόβλημα γενικότερα με την ελληνική γεωργία, η παγκοσμιοποίηση των συναλλαγών, οι διεθνείς συμφωνίες οι οποίες έχουν γίνει, έχουν οδηγήσει σε αύξηση του ανταγωνισμού και γι αυτό παρουσιάζονται οι δυσκολίες στη διάθεση των προϊόντων και στην πίεση των τιμών. Θα ήθελα όμως να επισημάνω ότι επί κυβερνήσεως ΠΑΣΟΚ το αγροτικό εισόδημα αυξήθηκε τα δύο πρώτα χρόνια και υπήρχε σταθερή συμπαράσταση στους αγρότες. Εκείνο το οποίο χρειάζεται είναι να συνεχί-

να θεωρηθεί μια εκλογική μάχη ως περιπατητικό υπομνήμα τόσο την ίδια την πολιτική διάσταση της αναμέτρησης όσο και το κριτήριο και την ευαισθησία του Έλληνα πολίτη...

Μήπως, όμως στη μάχη με τη βεβαιότητα της νίκης. Και θα δώσουμε ως την Παρασκευή 20 Σεπτεμβρίου, που θα γίνει η μεγάλη μας συγκέντρωση στην Αθήνα, η «γιορτή της νίκης», θα δώσουμε τη μάχη με την ίδια βεβαιότητα. Δίνουμε τη μάχη με αυτοπεποίθηση, γιατί εμπιστευόμαστε το κριτήριο των πολιτών.

— Τα δικά σας προσωπικά σποτ που έβγαλε η Ν.Δ. στην τηλεόραση σας ενόχλησαν;

— Έδωξαν το επίπεδο της Ν.Δ.

— Την τηλεοπτική αντιπαράθεση με τον Μιλτιάδη Ερβέρτ πως την αντιμετωπίζετε; Θα κριθούν πολλά απ' αυτή την αντιπαράθεση;

— Νομίζω ότι δεν θα κριθεί τίποτα ιδιαίτερο.

και χωρίς ιδιαίτερο πάθος.

— Εάν με έχετε παρακολουθείσει τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια θα έχετε διαπιστώσει ότι οι ομιλίες μου θέλω να ενημερώσουν, θέλω να προβληματίσουν, θέλουν να δείξουν στους ακροατές πως είναι τα κριτήρια με βάση τα οποία πρέπει να πάρουν τις αποφάσεις. Αυτό τον τρόπο ομιλίας ακολούθησα και θα ακολουθώ και τώρα. Ο ακροατής δεν είναι να παρασύρω, ο ακροατής είναι να πείσω.

— Κατηγορούμενοι οι δημοσιογράφοι ότι κάνουμε την παρακάτω ερώτηση μόνο στον Μιλτιάδη Ερβέρτ. Θα την επαναλάβω, λοιπόν, και σε σας. Αν ηττηθείτε, θα παραιτηθείτε;

— Δεν πρόκειται να ηττηθεί το ΠΑΣΟΚ. Εχω εκλεγεί πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ από το συνέδριο, η θητεία μου είναι για τρία χρόνια, έχω αναλάβει στο παρελθόν πάντα τις ευθύνες μου για τις ενέργειες, τις πρωτοβουλίες και τις πράξεις μου κι αυτό θα κάνω και μελλοντικά.

— Δεν απευθύνονται μόνο στους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ. Όταν μιλάω, μιλάω σε όλους οι οποίοι θέλουν να με ακούσουν: αυτοί μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικές παρατάξεις και γι

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Δεν απευθύνονται μόνο στους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ. Όταν μιλάω, μιλάω σε όλους οι οποίοι θέλουν να με ακούσουν: αυτοί μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικές παρατάξεις και γι

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Δεν απευθύνονται μόνο στους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ. Όταν μιλάω, μιλάω σε όλους οι οποίοι θέλουν να με ακούσουν: αυτοί μπορεί να ανήκουν σε διαφορετικές παρατάξεις και γι

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

— Μήπως τα προσωπικά σας στυλ, στις καμπάνιες, ξεχνιεί τον κόσμο; Το «κύριος και κύριος», σε μια συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ δεν συνηθίζεται, έδωσε λαβή και σε χιούμορ.

Η εξωτερική πολιτική δεν είναι αζωγραφική

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο κύριος Ερβέρτ ποντάρει πολύ στα εθνικά θέματα. Εσείς είστε ευτυχής με τον απολογισμό της κυβέρνησής σας στα εθνικά θέματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη περίοδο, σε ένα διεθνές σύστημα που χαρακτηρίζεται από ρευστότητα, αστάθεια, έξαρση του σωβινισμού και της ξενοφοβίας. Το πολιτικοστρατιωτικό κατεστημένο στην Αγκυρα θεωρεί ότι μπορεί να εκμεταλλευτεί αυτήν την ρευστότητα και γίνουμε μάρτυρες μιας αυξημένης τουρκικής επιθετικότητας. Μιας συμπεριφοράς επικινδυνής και αποσταθεροποιητικής για την περιοχή μας.

Τα γεγονότα στα Ιμια επιβεβαιώνουν για άλλη μια φορά ότι η τουρκική επιθετικότητα αποτελεί τη σοβαρότερη, και ίσως τη μόνη απειλή για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό. Η αντίδρασή μας υπήρξε και άμεση και αποτελεσματική. Ο τουρκικός στόχος να μας σύρει η Τουρκία στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων όχι μόνο δεν επιτεύχθηκε, αλλά η Αγκυρα αναδιπλώθηκε. Αποδείχθηκε ότι μια Ελλάδα ενωμένη, ισχυρή στην οικονομία, την άμυνα και τη διπλωματία, με ενεργό ρόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με ισχυρή αποτρεπτική δύναμη έχει την ικανότητα να αντιμετωπίσει τις τουρκικές προκλήσεις.

Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας δεν είναι άσκηση ζωγραφικής. Αυτό νομίζω είναι —θα πρέπει να είναι— κατονητό από όλους τους εχέφρονες και υπευθύνους πολιτικούς.

— Τόσο ο κ. Ερβέρτ όσο και η κ. Παπαρήγα σας εκπρόκριναν συνεχώς για το «ευχριστώ» στους Αμερικανούς, μετά την κρίση στο Ιμια.

— Στην κρίση των Ιμια, οι ΗΠΑ διαδραμάτισαν ένα σημαντικό ρόλο εκτιμώντας την κρίση και αποφυγή θερμού επεισοδίου. Η στάση αυτή της αμερικανικής κυβέρνησης υπήρξε αντίθετη με τις επιδιώξεις της Τουρκίας που ήθελε να σύρει την Ελλάδα σε διαπραγματεύσεις. Γνωρίζετε εξάλλου ότι οι ΗΠΑ, με ανακωχή τους, έχουν υποστηρίξει τις ελληνικές απόψεις στην κρίση των Ιμια.

υπογραμμίζοντας ότι οι διμερείς σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας θα πρέπει να διέπονται από το Διεθνές Δίκαιο.

— Η κοινή γνώμη ανησυχεί για την εξέλιξη των σχέσεων με την Αγκυρα. Πολλοί φοβούνται ένα θερμό επεισόδιο και οι ξένοι παρατηρητές δεν αποκλείουν και έναν μίνι-πόλεμο.

— Είναι σαφές ότι η τυχονδικτική επιθετική πολιτική της Αγκυρας είναι και επικίνδυνη και αποσταθεροποιητική για την περιοχή μας. Το Αιγαίο και η Κύπρος αποτελούν τους σταθερούς στόχους της πολιτικής, που ασκείται εδώ και δεκαετίες από το κατεστημένο στη γείτονα χώρα. Η έξαρση της τουρκικής προκλητικότητας είναι και συστηματική και γεγονός καθημερινό την τελευταία δεκαετία.

Τα έντονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι τουρκικές κυβερνήσεις στο εσωτερικό της χώρας τους, η οικονομική κατάρρευση, η διάλυση του κοινοτικού συστήματος, οι σοβαρές κοινωνικές εντάσεις, η εξέγερση της κομρδικής μειονότητας σε συνδυασμό με την παράλογη και ανεδοφική διεκδίκηση ηγεμονικού ρόλου στην περιοχή, έχουν οδηγήσει την Τουρκία στην ανάπτυξη μιας σταθερής πολιτικής αμφισβήτησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας.

Βεβαίως, δεν είναι δυνατόν να ανεχόμαστε τη σημερινή συμπεριφορά της Αγκυρας. Θέλω να καταστήσω α-πολύτα σαφές ότι η Ελλάδα είναι και θα παραμείνει ασφαλής από την τουρκική προκλητικότητα. Η Ελλάδα επιθυμεί καλές σχέσεις με την Τουρκία. Αυτό όμως είναι δυνατό μόνο όταν οι ηγέτες της αποφασίζουν ότι θα συμπεριφέρονται με βάση τους κανόνες συμπεριφοράς, που είναι αποδεκτοί από όλα τα κράτη, τα οποία αρέονται το Διεθνές Δίκαιο, τις διεθνείς συμβάσεις και τις γενικές αρχές που διέπουν την ευρωπαϊκή έννομη τάξη. Τι είδους σχέσεις θέλει η Αγκυρα με την Ελλάδα και κατ' επέκταση με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι επιλογή της Τουρκίας. Προωθούμε τη σταθερότητα και την ειρήνη, αλλά έχουμε ταυτόχρονα χαράξει συγκεκριμένη στρατηγική για την αντιμετώπι-

ση της τουρκικής προκλητικότητας. Ακρογωνιαίος λίθος της ισχυρής Ελλάδας, είναι η ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Η ετοιμότητα των ενόπλων δυνάμεών μας και το δόγμα του Ενιαίου Αμυντικού χώρου για τη Θράκη, το Αιγαίο και την Κύπρο δεν αφήνουν περιώρια παρερμηνείας για την αποφασιστικότητα μας.

Η αμυντική ικανότητα της χώρας ενισχύεται ταυτόχρονα από τη διπλωματική επίθεση ενημέρωσης και από τις πρωτοβουλίες που παίρνουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στους διεθνείς οργανισμούς, αλλά και σε διμερές επίπεδο. Ο ελληνικός λαός κατανοεί και ενισχύει τις προσπάθειές μας. Εχει εμπιστοσύνη σε μας, διότι δεν διατάζουμε να παίρνουμε τις δύσκολες αποφάσεις και να του λέμε την αλήθεια. Τελικά, αυτή η εμπιστοσύνη του λαού μας και η ομοψυχία όλων των Ελλήνων, αποτελούν ισώκ και την πιο ισχυρή δύναμη αποτροπής.

— Αντέχουμε, αντέχει η ελληνική οικονομία να ακολουθήσουμε την Τουρκία στην κούρσα των εξοπλισμών.

— Εχω τονίσει επανειλημμένα ότι διαρκής στόχος της κυβέρνησης είναι η ποιοτική αναβάθμιση των ενόπλων δυνάμεων με τον εκσυγχρονισμό των οπλικών συστημάτων και την πιο ορθολογική χρησιμοποίηση του αναβήσανου δυναμικού. Εχουμε ήδη επεξεργαστεί το Ενιαίο Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Εκσυγχρονισμού των Ενόπλων Δυνάμεων και οι σχετικές αποφάσεις θα ληφθούν αμέσως μετά τις εκλογές.

Η ποιοτική αναβάθμιση των ενόπλων δυνάμεων είναι αναγκαία, διότι το μέγεθος της χώρας, το δημογραφικό πρόβλημα και η οικονομική κατάσταση δεν επιτρέπουν έναν ποσοτικό ανταγωνισμό. που θα αποτελούσε για τη χώρα μας μια ιδιαίτερα δαπανηρή προσπάθεια με αβέσαιο τελικό αποτέλεσμα.

Το ΠΑΣΟΚ δίνει βάρος στην ποιότητα, με βασικούς άξονες την υιοθέτηση σύγχρονου στρατηγικού και επιχειρησιακού δόγματος, με έμφαση στις διαδικαστικές, συνδυασμένες επι-

χειρήσεις, την απόκτηση σύγχρονων οπλικών συστημάτων και ιδιαίτερα πολλαπλασιαστών ισχύος.

Στην τετραετία που έρχεται θα υλοποιηθεί και το σχέδιο για την παλαιά άμυνα, που αποτελεί πάγια πολιτική του ΠΑΣΟΚ. Επειτα από εργασία τριών ετών έχουμε φέρει ολοκληρωμένο το σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή. Η εθνική άμυνα είναι και πρέπει να είναι, υπόθεση όλων μας.

Υπάρχει όμως και μια άλλη παράμετρος που έχει σχέση με την ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας μας. Υπάρχει η έννοια του «α-διαίρετου μεταξύ της Αμυνας και της Οικονομίας». Η ποιοτική αναβάθμιση των οπλικών μας συστημάτων οφείλει να συνδυαστεί με τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας.

Η αξιοποίηση της αποτροπής μιας χώρας δεν αφορά μόνο στην εξασφάλιση σύγχρονων οπλικών συστημάτων. Είναι συνάρτηση περισσότερων παραγόντων, στους οποίους περιλαμβάνεται η διπλωματική, η στρατιωτική και η οικονομική ισχύς.

— Σας εννοεί που το Κυπριακό πέρασε ήδη στις μέσες σελίδες των εφημερίδων; Ελπίζουμε ότι παραμείνει πρώτη προτεραιότητα της κυβέρνησης.

— Το Κυπριακό αποτελούσε, αποτελεί και θα αποτελεί πρώτιστο εθνικό θέμα. Η επίβληση του Ελληνισμού της Κύπρου είναι θέμα υψίστης προτεραιότητας για το ΠΑΣΟΚ και θέλω να πιστεύω για όλες τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας. Σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις διμερείς μας επαφές με άλλες χώρες θέτουμε το καίριο αυτό εθνικό θέμα. Είναι αυτονόητο ότι το Κυπριακό όχι μόνο παραμένει προτεραιότητα της κυβέρνησής μας, αλλά αποτελεί προτεραιότητα, για την οποία θα εντείνουμε τις προσπάθειές μας. Το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα και η αμυντική συνεργασία Ελλάδας και Κύπρου, που προώθησε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αποτελεί την έμπρακτη εφαρμογή της απόφασής μας, της απόφασης ολόκληρου του Ελληνισμού για συμπεριφορά στον αγώνα της Κύπρου. Η προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή

Ένωση αποτελεί κορυφαία πολιτική επιλογή και η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εξασφάλισε τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι οι διαπραγματεύσεις για την προσηύχηση της Κύπρου θα αρχίσουν έξι μήνες μετά το τέλος της Διακυβερνητικής Διάσκεψης. Ξέρете, το Κυπριακό δεν είναι θέμα ασιδωποποίησης των εφημερίδων. Είναι καθημερινό πρωτοσέλιδο στη σκέψη μας.

— Υπάρχουν θετικά σημεία στις 7 δεκαετίες του κ. Ερβέρτ για τα εθνικά θέματα;

— Η Ν.Δ. και ο πρόεδρός της δεν φαίνεται να έχουν σοβαρή μακροπρόθεσμη πολιτική και στρατηγική στα εξωτερικά θέματα και επιχειρούν με πυροτεχνήματα να εντυπωσιάσουν. Οι 7 προτάσεις του αρχηγού της Ν.Δ. δεν είναι τίποτα περισσότερο από 7 πυροτεχνήματα. Εκεί όπου διατυπώνεται κάποια πρόταση, όπως για τον εξοπλισμό των ενόπλων δυνάμεων ή τη διαβαλκανική συνεργασία, ουσιαστικά συμφωνεί με την πολιτική της κυβέρνησής μας. Στα υπόλοιπα ζητήματα, δεν προτείνει ουσιαστικά καμία πολιτική.

— Οι ελληνικές κυβερνήσεις δείχνουν να καθυστερούν στο Σκοπιανό, περιμένοντας απλώς την επικύρωση από τους διεθνείς οργανισμούς του σημερινού ανόμοιου. Ποια είναι η ρεαλιστική λύση στο Σκοπιανό;

— Με την Ενδιάμεση Συμφωνία, Ελλάδα—Σκοπία, πετύχαμε κάποια σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή. Τα Σκόπια εγκατέλειψαν το σύμβολο στη σημαία τους, τροποποίησαν τα επίσημα άθρα του Συντάγματός τους και εγκατέλειψαν την επεκτατική πολιτική που είχαν απέναντι στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα, συμφωνήθηκε να συνεχισθούν οι συζητήσεις για το όνομα και επιτόχουμε ότι σύντομα θα βρεθεί λύση με βάση και τη σχετική απόφαση του ΟΗΕ. Πιστεύουμε ότι τα Σκόπια θα συνεδιηγοποιήσουν πως η πλήρης επιλογή και η εξεύρεση λύσης στο θέμα του ονόματος θα είναι προς το εθνικό συμφέρον των δύο χωρών μας και των λαών μας.

— Μήπως με έκτακτες εισφορές, όπως αυτές που επέδωξε η Ν.Δ. το 1990;

— Μήπως με φορολογία στα ομόλογα, όπως διεκρίττε ο ίδιος ο κ. Ερβέρτ το 1992;

— Η μήπως με τη δραστική αύξηση των έμμεσων φόρων, όπως έκανε ο κ. Μάνος το 1992 και τινάζει στα ύψη τον πληθωρισμό;

— Και όμως και εσείς μελετάτε τη μελλοντική έ-στω κατάργηση των αντι-κειμενικών κριτηρίων.

— Τα αντικειμενικά κριτήρια θεσπίστηκαν σε μια φάση οξύτατης δημοσιονομικής κρίσης και έλειπα από συστηματικό κοινωνικό διάλογο. Η ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης του υπουργείου Οικονομικών σε συνδυασμό με αποτελεσματικότερα συστήματα ελέγχων για τον περιορισμό της φοροδιαφυγής θα επιτρέψει, όταν έρθει η ώρα, να αντικαταστήσουμε τα αντικειμενικά κριτήρια με πιο σύγχρονες μεθόδους προορισμού του εισοδήματος. Ας μην ξεχνάμε ότι είμαστε σε μια περίοδο, κατά την οποία όλες οι κοινωνικές τάξεις πρέπει να συμβάλουν, ούτως ή άλλως, με τους εργαζόμενους στη δημοσιονομική ανόρθωση και στην επίτευξη των εθνικών μας στόχων.

Στο μεταξύ, πιθανότατα σημειώνονται πράγματι προβλήματα σε μια σειρά περιπτώσεων. Η κυβέρνηση έχει κάνει θεμελιωτικές κινήσεις στα θέματα αυτά. Αλλά ίσως υπάρχουν και άλλα. Η κυβέρνηση θα εξετάσει με ακόμη μεγαλύτερη προσοχή τα θέματα αυτά για να δώσει τη κατάλληλη λύσεις και να άρει τυχόν αδικίες καταστάσεις.

— Στους δυσωρεσθημένους από την οικονομική πολιτική του ΠΑΣΟΚ φαίνεται να ποτάρει και ο Δημήτρης Τσοβόλας. Στους παραδοσιακούς οριστικοί ψηφοφόρους ενδεχομένως υστερείτε σαν πρόσωπο.

Ο Δημήτρης Τσοβόλας μπορεί να ήταν στο ΠΑΣΟΚ, μπορεί να πάλεψε και να δούλεψε με το κόμμα μας. Αν κάποια στιγμή πικράθηκε, από μια δύσκολη συγκυρία, αυτό είναι και κατανοητό και ανθρώπινο. Δεν μπορεί όμως να μετατρέψει την πικρία του σε ιδεολογία και σε μια προσπάθεια να υποσκάψει την προοπτική του ΠΑΣΟΚ.